

FİKRƏT QOCA – 90

Gözəl şair,
kamil ziyalı

Fikrət Qoca insani duyğuları özünəməxsus sadə bir dillə ifadə etməyin ustası idi. Onun söylədiyi həqiqətlər öz poetik donunda gözəl görünürdü.

*Dünyanın ən ağır yolu gecədir,
Dünyanın ən böyük sevinci səhər.
Mənim çətinliyim mən ölüncədir,
Sonrası... sonrası hər şey düzəldər.*

Şairin sevgi şeirləri də səmimiyyəti, saflığı, fədakar ruhu ilə seçilir:

*Əgər çatılsaydı qaşın kamarı,
Kainat xətrinə dəysəydi əgər.
Elə silkələrdim mən asımanı
Ulduzlar tut kimi tökülərdilər.*

Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev Xalq şairi, Dövlət mükafatı laureatı Fikrət Qocanın anadan olmasının 90 illiyi haqqında sərəncam imzalayıb. Ötən əsrin 60-cı illərində Azərbaycan poeziyasına yeni ovqat gətirmiş novator şair kimi tanınan Fikrət Qoca yaradıcılığında milli şeir ənənələrinə və dünya bədii fikrinin nailiyyətlərinə söykənən söz ustalarındandır.

Şairin həyat və zaman haqqında lirik-fəlsəfi ümumiləşdirmələrlə zəngin yaradıcılığında müasir insanın mənəvi-əxlaqi kamillik axtarışları özünün dolğun poetik əksini tapmışdır. Ədəbi fəaliyyəti boyunca yüksək ictimai amala sadıq qalan Fikrət Qoca doğma xalqının azadlıq ideallarının tərənnümünü daim diqqətdə saxlamış, gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi işinə öz töhfəsini vermişdir.

...43 il öncə – 1982-ci ildə Dövlət mükafatına təqdim olunan Fikrət Qoca ilə Sumqayıtdakı Kimya Sənayesi İstehsalat Birliyində görüş keçirilirdi. Universitetin jurnalistika fakültəsinin tələbəsi və çoxтиражlı “Kimyaçı” qəzetinin əməkdaşı kimi mənim də həmin görüşdə çıxışım nəzərdə tutulurdu. Növbəm çatanda həyəcanla çıxışıma başladım. Fikrət Qocanın, onunla birlikdə görüşə gəlmiş ünlü söz sahibləri Salam Qədirzadə, İshaq İbrahimov, Pənah Xəlilov, Vəqif İbrahim və başqalarının diqqətlə qulaq asdıqlarını görəndə bir qədər arxayınladım və “Babalarım” şeirini də əzbər söylədim:

*Biri qoçaq olub, mərd olub,
Biri qaçaq olub, mərd olub,
Bəs bu namərdlər hardandı?
Bax bu, mənə dərd olub.*

Sonra çay süfrəsi arxasında professor Pənah Xəlilov məni göstərərək: “Bu cavan oğlanın çıxışını çox bəyəndim”, – deyəndə Fikrət Qoca da başı ilə təsdiqlədi (Doğrudur, həmin il Fikrət Qoca Dövlət mükafatı almadı, amma bir neçə il sonra bu şərəfə layiq görüldü). Təqdim edilən bu kollektiv şəkil isə həmin görüşün yadigarıdır.

Xalq şairi Rəsul Rza onun haqqında deyib: “Fikrət Qocanın şeirlərində məni sevindirən qüvvətli yenilik hissidir. Onun şeirlərində mədəni bir şairin, ürəyi sözlə dolu bir insanın nəyə isə məhəbbət, nəyə isə nifrət aşılamaq istəyən bir şairin səsinə eşidirik”.

Onunla eyni ad-soyadlı, həm də ağdaşlı olan bir şair də vardı, bəzən oxucular qarışıq salırdılar. Buna görə də Fikrət müəllim soyadından rus “yev”ini ixtisara salmalı olub. “Sabir poeziya günləri”ni ilk dəfə təşkil edən Rəsul Rza onu səhnəyə çağıraraq: “Sözü verirəm Fikrət Qocaya”. Zalda əyləşənlər gülüşüblər. Onda Rəsul Rza cavab olaraq deyib ki, baxmayın, fəmiliası Qocadır, özü cavandır. Elə şairin yaşı üstünə yaş gəlsə də, həmişə ruhu cavan, təbi rəvan qalıb.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin (AYB) sədri, Xalq yazıçısı Anar onu sağlığında belə xarakterizə edib: “Fikrət Qoca küləyin, yarpağın, suyun nəğməsi-ni dilimizin ən zərif, ən həzin sözləriylə ifadə etməyi bacaran şairdir”. Şairin vəfatından sonra isə deyib: “Fikrət Qoca mənim xatirimdə işıqlı insan, ən sadıq dost, ən gözəl şair, ən şərəfli ziyalı kimi qalacaq”.

Fikrət Qocanın əsərləri neçə-neçə xarici dilə tərcümə olunub. 500-dən çox şeirinə musiqi bəstələnib. “Anacan, dostum evlə-nir”, “Könlüm”, “Günay”, “Gəl, ey səhər”, “Çiçək tapa bilmədim”, “Gecə yaman uzun-dur”, “Payız gəldi” və s. tərəvətini itirmə-yib, bu gün də müğənnilərin repertuarını bəzəyir, sevilə-sevilə dinlənilir.

Uzun illər AYB-nin I katibi olmuş Xalq şairi Fikrət Qoca 2021-ci il mayın 5-də 85 yaşında vəfat edib və I Fəxri xiyabanda dəfn olunub. “Şairlər ölmür, qara qələm kimi yazılıb qurtarır” – deyən Fikrət Qoca haqqında qeydlərimə yenə də onun özünün misraları ilə nöqtə qoyuram:

*Ölüm də, olum da, bunlar bir yana,
Bu adi qanunu mən də danmıram.
Şair nəğmə kimi gəlir cahana,
Nəğmə ölümünə mən inanmıram...*

Əli NƏCƏFXANLI
XQ